

„Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. Na pastvách zelených pase mne, k vodám tichým mne přivodí. Duši mou občerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své.“ (Žalm 23)

Ze světa velkoměsta a moderní civilizace se dnes přeneseme do světa izraelských pastevců a připomeneme si některé jejich zkušenosti. Jako kočovníci se praotcové Izraele věnovali především chovu drobného dobytka. I když se později naučili také obdělávat půdu, obraz pastýře pečujícího o stádo zůstal navždy příkladem odpovědné péče a obrazem užitečné činnosti. Nebyla to ovšem žádná idylka, ale každodenní dřina a nebezpečná práce.

Žalm 23 je pastýřskou písní krále Davida a skvostem mezi ostatními žalmy. Tato píseň už oslovila mnoho lidí, také velikána české hudby Antonína Dvořáka. Čím to je, že Ž 23 je podnes tak působivým textem? Není to tím, že poselství Ž 23 mluví o hlubokých potřebách, které jsou společné všem lidem?

1. „Hospodin je můj pastýř“ - člověk jako ovce

Ovšem je tady problém. Básník David nemluví o sobě jako dobrém, zkušeném pastýři, nýbrž o Bohu jako o svém pastýři. David se považuje za jednu z ovcí stáda svého Boha a mluví o tom, co to pro něho znamená. **„Hospodin je můj pastýř“** – to je Davidovo vyznání, ve kterém jmenuje konkrétní potřeby, výšiny i úskalí lidského života. David je rád, že zná Boha, který podobně jako se dobrý pastýř umí postarat o své stádo, se dokáže postarat o něj. Říká to jako svou osobní zkušenost. Ovšem na druhou stranu své vyznání zařadil do sbírky písní pro svou církev, protože je přesvědčen, že Bůh je prostě takový a jedná v životech všech lidí stejně. Bůh Davidův se chce dát poznat jako dobrý pastýř, jako životní průvodce, jako náš ochránce, vysvoboditel a Pán – také nám. Jak se to může stát?

K tomu, abychom mohli recitovat Ž 23 jako osobní vyznání, musíme vnitřně dozrát. Pomohou nám k tomu osobní zkušenosti, kdy zjistíme, že v životě zdaleka na všechno nestačíme. Potřebujeme vidět, že nedokážeme naplnit své sny a uskutečnit životní plány, že nemáme dost moudrosti, abychom s přehledem zvládli všechny životní situace. Velmi užitečné jsou taky zkušenosti z mezních situací, kdy poznáváme, že jsme v koncích, když přijdou životní rány, nemoc, smrt někoho blízkého, ztráty nebo zklamání.

Spousta lidí se brání představě, že jsou bezbranní a bezradní jako „ovce“, které musí někdo vést a o ně se postarat! Připadá jim pokořující přijmout to, že jsme taková na Bohu závislá stvoření. Jako dospělí a svéprávní jedinci máme dojem, že je to úplně jinak. *Nepřejeme si*, aby nás někdo vedl. *Nechceme*, aby se o nás někdo staral! Ovšem na druhou stranu je pro nás osvobodivé, když si přiznáme, že (opravdu) nejsme pány svého života, že potřebujeme pomoc, odpuštění, posilu, naději, víru i pokoj do srdce.

2. „Nebudu mít nedostatek“ - Bůh jako dobrý pastýř

Už prorok Izajáš dobře věděl, jak to s námi lidmi je a vyslovil známou větu: **„Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou...“**. Král David mohl hodně dlouho vyprávět o svých zkušenostech. Jako pastýř stád svého otce věděl, jak snadno ovce zabloudí, protože je hloupá, tvrdohlavá a sama cestu zpátky nenajde. Izajáš zde „uhodil hřebík na hlavičku“ a jmenuje hlavní důvod, proč lidé potřebují pastýře. Protože sami bloudí až zabloudí, bez Boží pomoci nenajdou cestu a cíl. - Pastýř David se nejednou dostal do nebezpečí a ohrožení života... Proč? Protože mu záleželo na ovcích a chtěl se o ně co nejlépe postarat. O dobrou pastvu pro ně, o vodu, o jejich bezpečí a jejich pohodlí. Pastýř se staral nejen o to, aby ovce neměly hlad a žízeň, ale musel je uklidňovat, když se bály, anebo se starat o to, aby ve stádu nebylo napětí a spory. Věděl, že stádo se cítí bezpečně a nejlépe tehdy, když je pastýř s ním. - Je zajímavé, že David mluví s takovou samozřejmostí o dostatku a „travnatých nivách“ a přitom je všeobecně známo, že v Palestině a v okolí Betléma, kde David pásal, nic takového nebylo. Byla tam jen vyschlá a pustá krajina. Travnaté pastviny musel pastýř pro své stádo vždy připravit. Dobří/pečliví chovatelé ovcí nejdříve svůj pozemek zavlažili, kamenatou půdu zúrodnili a na ní pěstovali čerstvou trávu. Ta všechna námaha byla důležitá proto, aby ovce měly vydatnou pastvu a pastýř dobrý a zdravý chov. – Pastýř musel pamatovat také na vodu. Když

měly ovce žízeň, byly neklidné a hledaly vodu, kde je napadlo. Proto bylo důležité, aby je pastýř včas vedl k čisté, pramenité vodě. Jinak si mohly přivodit různé nemoci. – Král David na pozadí svých zkušeností mluví o svém Bohu jako o tom, kdo se jako dobrý a pečlivý pastýř umí postarat o základní potřeby každého člověka. Přesně tak to zažil David se svým Bohem. Z toho se básník raduje a tímto svým Bohem se chlubí!

3. Dobrý pastýř Ježíš Kristus

Evangelista Jan o mnoho staletí později vkládá do úst Božího Syna poselství, které navazuje na 23.žalm. Ježíš říká: „**Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce**“. Ježíš Kristus vztáhl na sebe známý biblický obraz a mluví o sobě jako o dobrém pastýři. Podobně jako člověk, který chtěl začít s chovem ovcí, si musel stádo koupit a od té chvíle byly ovce jeho, tak taky Ježíš Kristus získal nárok na člověka, na mně, na tebe tím, že nás vykoupil z moci hříchu a smrti. Zaplatil tu nejvyšší cenu – dal svůj život. Ježíš jednal jako dobrý pastýř. Ale on se jako dobrý pastýř kvůli nám stal „obětním beránkem“. Proto už nepatříme sami sobě, ale patříme Kristu. Jenže to Ježíšovo právo na náš život musí člověk sám uznat a přijmout. To se děje tehdy, když se nás Boží Duch dotkne a my uvěříme. Teprve pak může vzniknout osobní vztah mezi námi a Bohem, člověkem a Ježíšem, vztah důvěry, lásky a odevzdání.

Žalm 23 a slovo evangelia nás vedou do Boží blízkosti. V obrazech z jiné doby a pojmech jiné kultury nám ukazují, že člověk se ve svých potřebách a tužbách vůbec nezměnil. Obraz ovce s její povahou a charakteristikou se na nás lidi opravdu hodí, ať se nám to líbí nebo ne. Připomíná nám, že nejsme tak silní a nezávislí, jak bychom sami chtěli. Říká nám, že potřebujeme takového „dobrého pastýře a Pána“, jak nám ho představuje křesťanská Bible. Také v 21.století potřebují lidé pocit bezpečí, touží po lásce a hledají naději. To všechno, po čem jako lidé toužíme a co si nemůžeme dát sami, dává Boží Syn Ježíš Kristus.

On přišel na tento svět, aby se nás ujal, dal našemu životu pravou důstojnost, duchovní rozměr a naplnil ho svými dary. Svým odpuštěním proměnil naše srdce, svým Duchem nás posiluje k životu podle evangelia a svým Slovem ukazuje cestu. A my se učíme Jeho vedení poddávat, Jeho cestě rozumět a Jeho vůli plnit. Ty Boží cesty s námi nejsou v rozporu s tím, co potřebujeme. Mnohokrát si to můžeme ověřit, kdy se modlíme za konkrétní věci a Pán Bůh nám je dává. Ale protože křesťanův život je v Boží (a ne v naší vlastní) režii, stává se, že nás potkávají události, které zkříží naše plány a kterým nerozumíme. Přesto jako křesťané víme, že i v bolesti a trápení zůstáváme v Boží ruce. Těžké věci nás sice netěší, ale když je přijímáme jako od Boha, prohlubují naši víru. Za chvíli budeme spolu u stolu dobrého Pastýře Ježíše Krista. Děkujeme za dobrou Boží péči a nejvíce za dar víry a spásy. **AMEN.**

Bronislav Kaleta